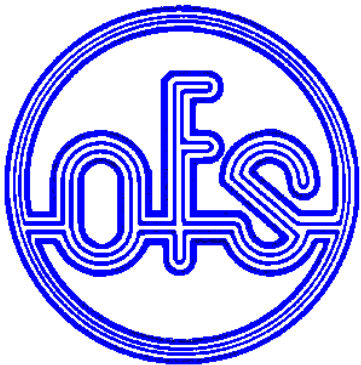




Symbolsikkerhet - snarveien til bedre HMS?

Sikkerhetsdagene i Trondheim 2.-3. November 2004

www.sikkerhetsdagene.no

Halvor Erikstein

yrkeshygieniker/organisasjonssekretær

Oljearbeidernes Fellessammenslutning OFS

halvor.@ofsa.no

www.ofsa.no



- **Støv, giftstoffer og allergener er den største sykdomstrusselen for arbeidstakernes helse i Norge, viser en ny FNH-rapport. Arbeidsmiljøet er ofte årsak til sykdommene. – Arbeidstakernes helse prioriteres ikke skikkelig og det bør koste mer å slurve med HMS-arbeidet, mener FNH.**
- FNH lager hvert år en rapport om yrkesulykker og yrkessykdommer i forsikring. Rapporten viser at forgiftninger, allergier og ikke minst lungesykdommer dominerer yrkessykdomsbildet de siste årene. Rundt 1.800 årsverk tapes hvert år bare som følge av disse tre sykdommene.
- Utover nedsatt livskvalitet og levetid for de som rammes, blir disse yrkessykdommene dermed også en stor belastning for produktiviteten. Nødvendig kompetanse og arbeidskraft forsvinner mens yrkesskadeforsikringspremiene øker. Mange bedrifter har ikke sett sin egen interesse av å ta helse, miljø og sikkerhet alvorlig, mener FNH.

En liten omskrivning....

**Arbeidsmiljøloven må
etterleves hver dag. Det finnes
ingen enkle løsninger.**

Dessverre



AML vs. 0-visjonen

0

- **Arbeidsmiljølovens målsetting er;**

å sikre et arbeidsmiljø som gir arbeidstakerne full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger og med en verneteknisk, yrkeshygienisk og velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet

- å sikre trygge tilsettingsforhold og en meningsfylt arbeidssituasjon for den enkelte arbeidstaker
- å gi grunnlag for at virksomhetene selv kan løse sine arbeidsmiljø-problemer i samarbeid med arbeidslivets organisasjoner og med kontroll og veiledning fra offentlig myndighet.

NULL-visjonen dreier fokus over på ”målbare” parametre.

Disse kan i tillegg være knyttet opp til belønning eller straff.

Det som enkelt kan veies på kjøttvekt får større betydning.



De lettvinte løsningene



Vask væk fettet og bliv ung.

med *La-Mar Avmagrings-Sæpe*

Ny opfindelse, hurtig resultat. — Virker avmagrende paa den del av legemet som vaskes uten at influere paa andre legemsdele. Virker rent magisk, fjerner dobbelthake, tykke hofter og ankler, uskjønne haanded, armer og skuldre og ethvert overflødig fett paa legemet. Sælges direkte mot postopkrav. Pris pr. æske à 3 sæpestykker kr. 5.50 + porto 70 øre eller mot postopkrav kr. 6.65. Langt mere økonomisk end avmagringsbad. Absolutt uskadelig for huden.

AS IMPEX, Nygt. 2, Oslo.

Symbolsikkerhet kan importeres fra USA



Også omtalt som;

- Behavior Based Safety (BBS)

eller

- Fixing the workers, not the workplace

eller

- Blame the Workers Culture

Corporate climbing



Hvordan du viser du
har den rette adferd
og holdning til
”sikkerhet”

Trangen til å generalisere





Trappedisiplin; Krav til synlig underkastelse?





BBS er slett ikke løsningen for alle

- At the workplace the move toward behavior-based safety and incentive programs is particularly alarming. Rather than examining how core work processes affect health and safety, behavior-based safety programs claim that an overwhelming majority of job injuries and illnesses are the result of the unsafe acts of workers themselves. Behavior-based safety programs attempt to place the responsibility for a safe workplace squarely on the backs of workers, rather than addressing workplace hazards.

The American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations (AFL-CIO) is a voluntary federation of 64 national and international labor unions. Today's unions represent 13 million working women and men of every race and ethnicity and from every walk of life. We are teachers and teamsters, musicians and miners, firefighters and farm workers, bakers and bottlers, engineers and editors, pilots and public employees, doctors and nurses, painters and laborers—and more.

<http://www.aflcio.org/yourjobeconomy/safety/tools/factsaboutwsh.cfm>



Prinsipp for integrering av sikkerhet VS-EN ISO 12100-1 og -2

Kartlegge farer
ved maskinen

1

Farereduksjon
gjennom konstruksjon

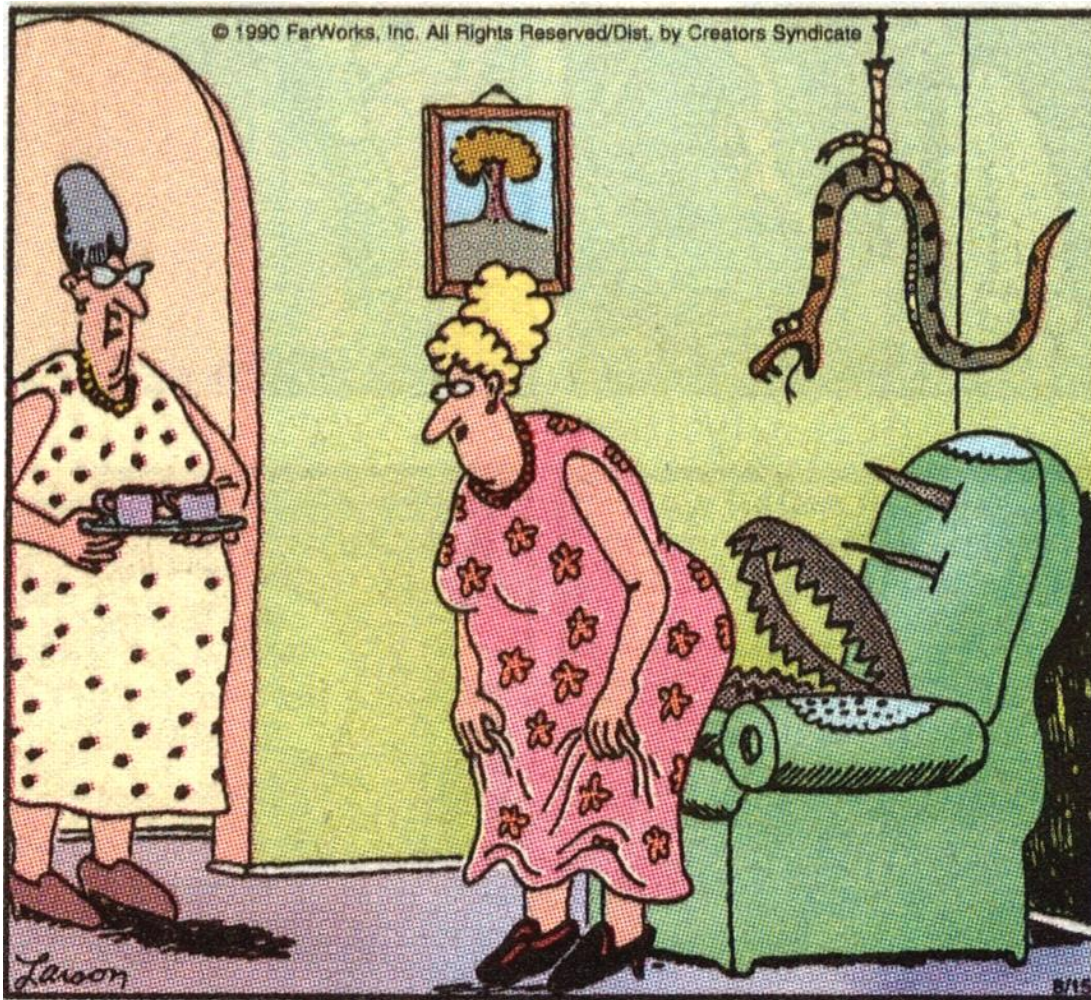
2

Farereduksjon
gjennom vernetiltak

3

4

Farereduksjon
gjennom
instruksjon



— Å, vent, Lulla — ikke sett deg der
... Den stolen er ikke helt trygg.

- Farereduksjon gjennom instruksjon

Tradisjonell sikkerhet har mange resultater som kan feires - det er bare å lage periodene korte nok.



Skadefrihet måles over korte perioder



Helseeffektene ser vi kanskje først etter lang tid



Arbeidsmiljøpåvirkning akkumuleres over tid til helseskader



En ”vellykket” sikkerhetsstatistikk kan ta fokus vekk fra det som virkelig gir skader

For this Swedish fire brigade, posing takes priority over hosing.

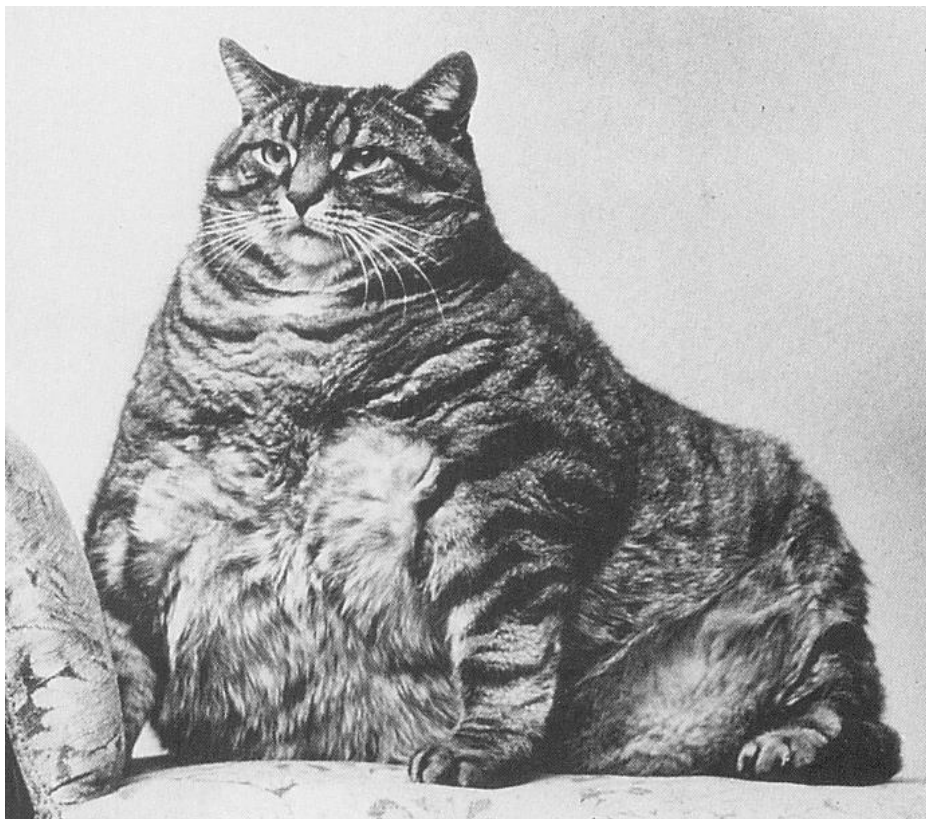


- ”Sikkerhetsmålene” er ofte knyttet til en svært tidsbegrenset periode og er enkle og synlige.

En prosjektperiode, et år – eller tiden siden ”siste skade”

- Helseskadene kan utvikles over tid og er oftest svært vanskelige å tidfeste

Incentivprogrammer



- Bonus knyttes til ”målbarhet”, og det enkleste er kanskje oppfylling av ”sikkerhetsstatistikk”
- Kan gi feil fokus, men feitere lønninger
- Framtvinger mindre fokus på arbeidsmiljøproblemer som ikke så enkelt gir uttelling i penger



De menselijke begrensningen



De menneskelige begrensninger

Hvor mye informasjon tåler vi?

Hvor mye kan vi behandle?

WORK HEALTH SAFETY 2000
10H GHS HE 09/02

By MARJA SARKKINEN

Stop! MY BRAIN HURTS

"It's a simple biological fact: the brain's processing resources are limited. To stay creative, you have to protect your brain from information overload," says Dr. Kiti Müller, a neurologist and specialist on the pressures of information work.

Dr. Müller is the chief medical superintendent at the Brain@ Work Laboratory, a special unit of the Finnish Institute of Occupational Health dedicated to the study of the brain's ability to process information.

"There are biological limitations on the brain's processing capacity. Nowhere is this more evident than in the functioning of the short-term memory, which retains information only temporarily. It helps us to filter the stimuli in our environment and select the information that is useful and relevant for long-term storage. The short-term memory makes these choices by working together with the long-term memory, the repository of all of our earlier experience, skills and knowl-

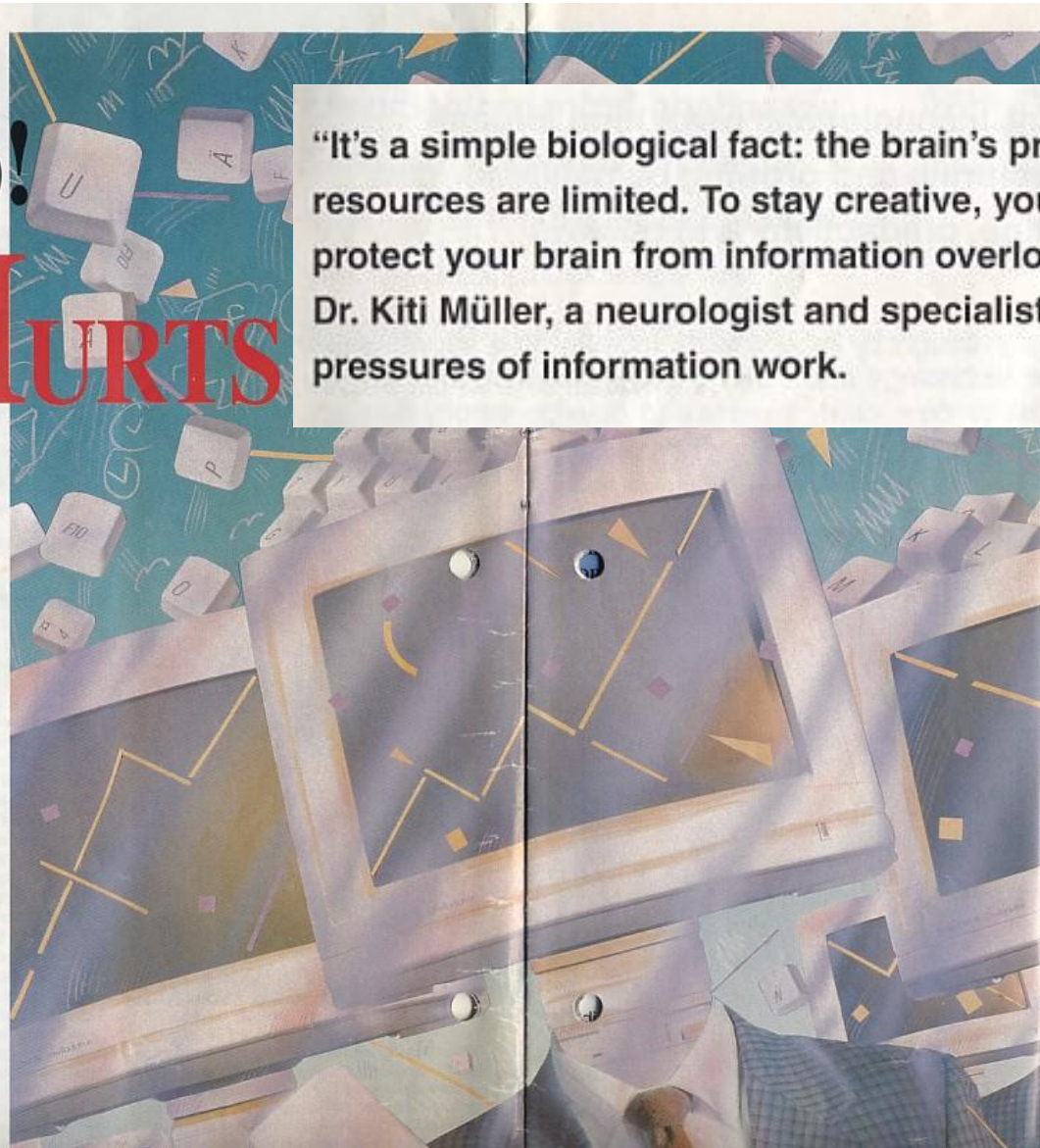
learning becomes more difficult. Finally your thought processes may crash like a computer does when its memory store is exceeded."

People who work in the midst of a constant stream of fragmentary data are most at risk of overloading their short-term memory. Fortunately, there are ways of countering this problem. The better you are able to organize loose facts into cohesive units of meaning, the better your short-term memory is able to process them.

"This is called 'chunking'. The brain processes information in 'chunks' of meaning," Dr. Müller explains.

**Learning
in your sleep**

"It's a simple biological fact: the brain's processing resources are limited. To stay creative, you have to protect your brain from information overload," says Dr. Kiti Müller, a neurologist and specialist on the pressures of information work.





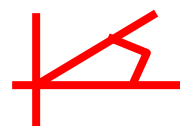
In an era of nonstop ballroom dancing and flagpole sitting, **ice-sitting** was a little-known avenue for competition. **Gus Simmons** (arrow) **sat for twenty-seven hours and ten minutes before being disqualified** for running a 102 degree fever (!) at this contest held at CHICAGO'S White City Casino. **(October 17, 1933)**



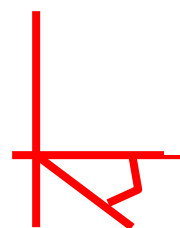
Naturlov; Naturen er slett ikke så enkel som vi kunne ønske

VURDERING AV BELASTNING: YTEGRENSE OG TÅLEGRENSER

Restitusjonsunderskudd: Funksjon av (arbeidstid, arbeidsbelastning, arbeidsintensitet, kjemisk eksponering, støy eksponering, restitusjonskvalitet.....) → Gir ulike helseeffekter og påvirker HMS

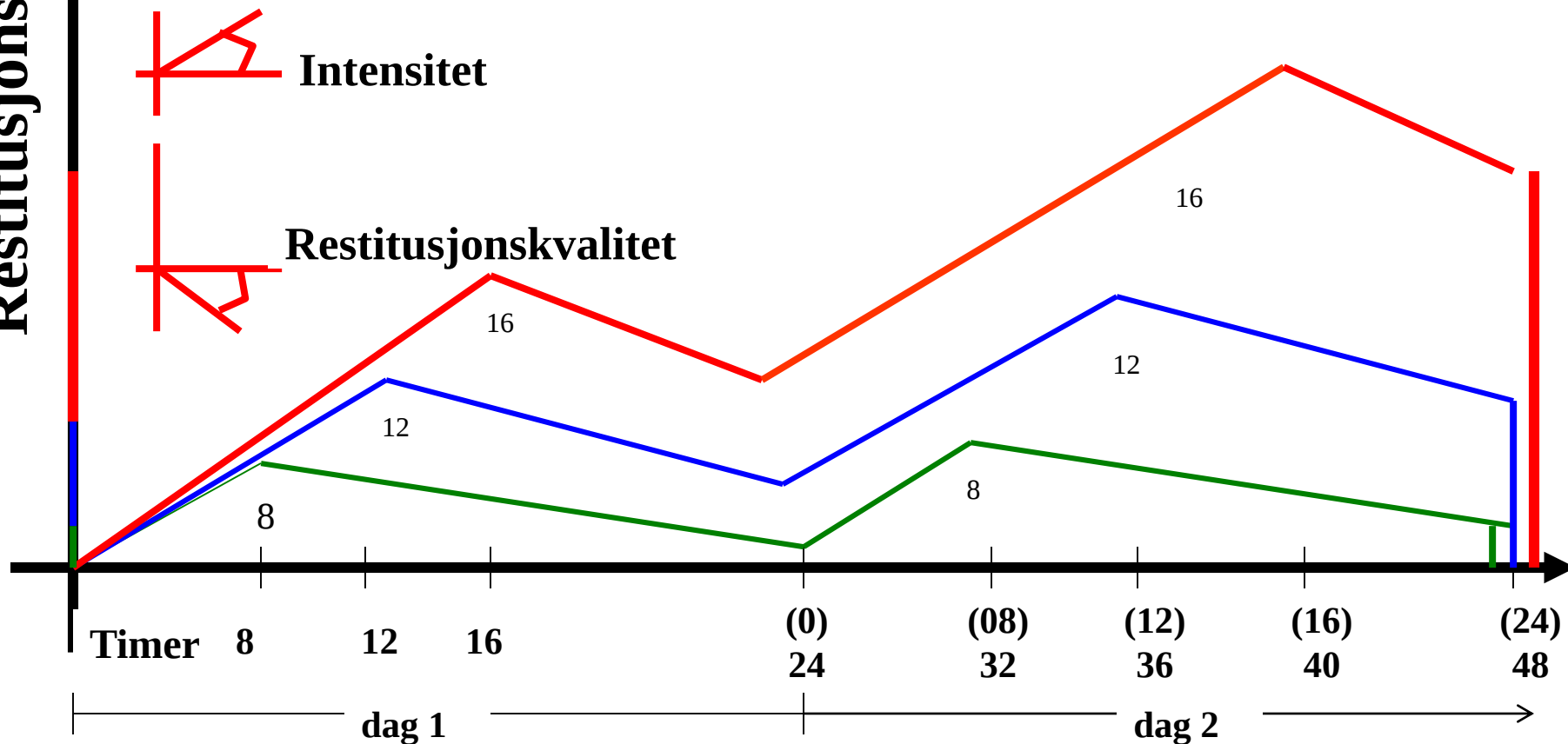


Intensitet



Restitusjonskvalitet

Restitusjonsunderskudd





Med denne boken
skal jeg få deg
til å sovne!



KRAFTIGERE ENN VALIUM:

- Somnium kan ha kraftigere virkning enn tre-fire Valium, sier forfatteren.

- Har du problemer med å sovne?

Da er denne boken
noe for deg!

ET KRAFTIGERE SOVEMIDDEL enn kjedelig litteratur er det vel vanskelig å forestille seg. Somnium er verdens kjedeligste bok og kanskje mer virkningsfull enn f.eks. tre-fire Valium. Likevel er den nesten uten bivirkninger og tilvenningsfare. Navnet er avledet av *somnia* - evnen til å sove hvor som helst og når som helst. Somnium er ribbet for ubehagelige sannheter. Her er ingen ting som skal engasjere, interessere eller opplyse deg. Ingen aha-opplevelser eller ny, dypere innsikt. Du trenger ikke bokmerke, og det spiller ingen rolle hvor du begynner eller slutter å lese. Somnium kan leses om og om igjen uten fare for at informasjonen skal bli sittende. Kjøp den i dag, og sov godt!

Somnium
VERDENS KJEDELIGSTE BOK

Produkttekstene for SOMNIUM: Oppskrifter: Boken henstår er å vinke angsttemperende, psykisk spenningsløsende, sedativ, antikonvulsiv og muskelrelakserende. Absorpsjon: Optisk: Maks. syrekonsentrasjon med store individuelle forskjeller - etter 1 - 1 1/2 time. Indikasjon: Søvnforstyrrelser, nervøse og psykiske tilstander preget av angst, usro og spenning. Kontraindikasjoner: Spiseforstyrrelser og koma ved intoksikasjon med alkohol eller medikamenter. Bivirkninger: Total ileggelighet, forvirring, tretthet og ekstrem utbredthet kan også forekomme. Muskelavvikhet, ataksi, søvnnet, tretthet, kvalme, utslett, nedsatt potens, hodepine, nedsatt appetitt. Paradoksale reaksjoner som eufori, hallusinasjoner og depresjon kan forekomme, spesielt i kombinasjon med insulin og ultra-somnia. Spedbarns bivirkninger er tann- og tåkesyn, blodtrykkstøt, sløret og uklart tale, hukommelses- tap, tremor, vaksentens og en gull der det oppgis. Forsikringsregler: Boken kan i utgangspunktet leses i et uopprettet tilstand, siden det ikke er fare for bleivning. Denne typen litteratur kan imidlertid forårsake med en viss forsikring til alkoholisme, narkotisme og narkotikamisbruk. Bistand og personer som berører trykne maskiner må gøres oppmerksom på bokens sterke sedative effekt innvi den subjektive reaksjonen er klarlagt. Hyppig lesing av denne type faktalitteratur kan som kjent også gi nedsatt toleranse overfor alkohol. Dosering: Optisk: Individuell. Veiledende dosering for voksne: Initiat 2-5 sider 3 ganger daglig eller 5-10 sider om ettermiddag. Doseringen i ambulant praksis og psykiatrik behandling kan økes langt om et totalt 20-30 sider daglig, gjerne med største dose om ettermiddag. Ved store angst og uretninger kan ettermiddag med 30-40 sider daglig være nok. Hos eldre og svake personer kan dosen 2-3 sider daglig og 5-10 sider om ettermiddag. Dosen kan økes med behov med ca. 3-4 timers intervall, men en bør unngå doser over 40 sider om ettermiddag. Blandbarhetsforhold: Voksne: Initiat; 10 sider leses langt om. Denne dose kan om nødvendig gjenntas flere ganger i løpet av dagen. Særlig ved høyere doser eller hurtig gjenntatt lesing, er kontroll av respirasjon og blodtrykk nødvendig. Andre opplysninger: Blandbarhetsforhold: Boken leses prinsippet ikke i kombinasjon med annen litteratur. Ved evt. blanding må man være oppmerksom på muligheten for inkonspisitet. Opplysninger og holdbarhet: Boken må oppbevares utilgjengelig for andre enn eieren (se leseløse). Følg for øvrig legens doseringsforslag meget nøye.

Helse og arbeidsmiljø

- **Helseskader forårsaket av arbeidsmiljøet kan være invalidiserende eller nedsette livskvaliteten**
- Belastnings- og slitasjeskader
- Kjemiske helseskader
 - Astma, allergi og overfølsomhet
 - Skader på sentralnervesystem
 - Kreft og organskader
- Larmskader
 - Nedsatt hørsel
 - Tinnitus
- Psykisk belastning
- Effekter av skiftarbeid og mangel på søvn (fatigue)

Brukes det nok på å redusere risiko?

Hva er prisen på god helse?



- Hvordan verdsettes evnen til å føre en uanstrengt samtale eller nyte musikk?
- Hvor mye er en uskadd hjerne verdt?
- Hvilken verdi har det å unngå og bli arbeidsufør?

Hvor mye er unngåelse av denne skjebnen verdt ?



Foto hentet fra boken "The quiet sickness. A photographic chronicle of hazardous work in America"
Earl Dotter. 1998, ISBN 0-932627-85-4. American Industrial Hygiene Association

Varmt arbeid – alvorlig risiko – men, alt
for dårlig kunnskap





Bruk av fargeanalyse

START med å forstå meg

Hvilken type dyr er DU?



Løve



Oter



Bever



Golden Retriever

START med å forstå meg

Karaktertrekk typisk for LØVEN

- **Løver** er født *ledere*
- **Løver** liker å utføre ting med *fort* resultat
- En **løves** tidsramme er kort
- **Løver** er *avgjørende*
- **Løver** vil ha *kort* kommunikasjon
- **Løver** føler seg ofte *utfordret* av spørsmål
- **Løver** er ikke *redd* for press eller konfrontasjoner

START med å forstå meg

Karaktertrett typisk for **BEVEREN**

- **Bevere** holder *følelsene* under kontroll
- **Bevere** leser faktisk *instruksjonsbøker*
- **Bevere** liker å ta forsiktige *avgjørelser*
- **Bevere** bruker deres *kritiske tenkningsferdigheter* til å løse problemer
- **Bevere** lever etter mottoet: "*La oss gjøre ting riktig*"
- **Bevere** har en tendens til å snu aggresjon *innover*
- **Bevere** fokuserer på *fortiden*



START med å forstå meg

Karaktertrett typisk for **OTEREN**

- **Otere** vil bare ha det *moro*
- **Otere** er flinke til å *motivere* andre
- **Otere** bryr seg ikke om de *små detaljer*
- **Otere** fokuserer på *framtiden*
- **Otere** unngår *konfrontasjoner* for enhver pris
- **Otere** er veldig *nettverkere* (gjør ting sammen)
- **Otere** er veldig følsomme for *forventet press*

START med å forstå meg

Karaktertrekk typisk for **GOLDEN RETRIEVER**

- Over alle, **Golden Retrievere** er *lojale*
- **Golden Retrievere** har en sterk trang for *nære forhold*
- **Golden Retrievere** har en dyp trang for å *tilfredsstille* andre
- **Golden Retrievere** har et hjerte full av *medlidenhet*
- **Golden Retrievere** definerer ordet *anvendelig*
- **Golden Retrievere** reagerer på *uventede* forandringer
- **Golden Retrievere** er *sta* angående hva de føler er riktig

START med å forstå meg

Noe så enkelt som en firepunktsøvelse:

Hvis mannskapet består av en **RØD** og en **GRØNN**, hvem av dem er det som sannsynligvis bare vil få jobben gjort og kanskje ikke gjennomføre øvelsen?

Rød

Hvis mannskapet består av en **BLÅ** og en **GUL**, hvem av dem vil sannsynligvis snakke mest? Gul

Hvis det er en **GRØNN** og en **GUL**, hvem av dem vil være mest interessert i å følge planen til punkt og prikke? Grønn

Hvis det er en **BLÅ** og en **RØD** med på øvelsen, hvem av dem vil forsikre seg om at han har forstått alle deler av planen og ikke gått glipp av noen detalj? BL

Til slutt en liten øvelse for å se om du nå synes det er lettere å gjenkjenne folks trekk ved hjelp av **fargene** og lyttenivået deres:

START med å forstå meg

Beskrivelse:

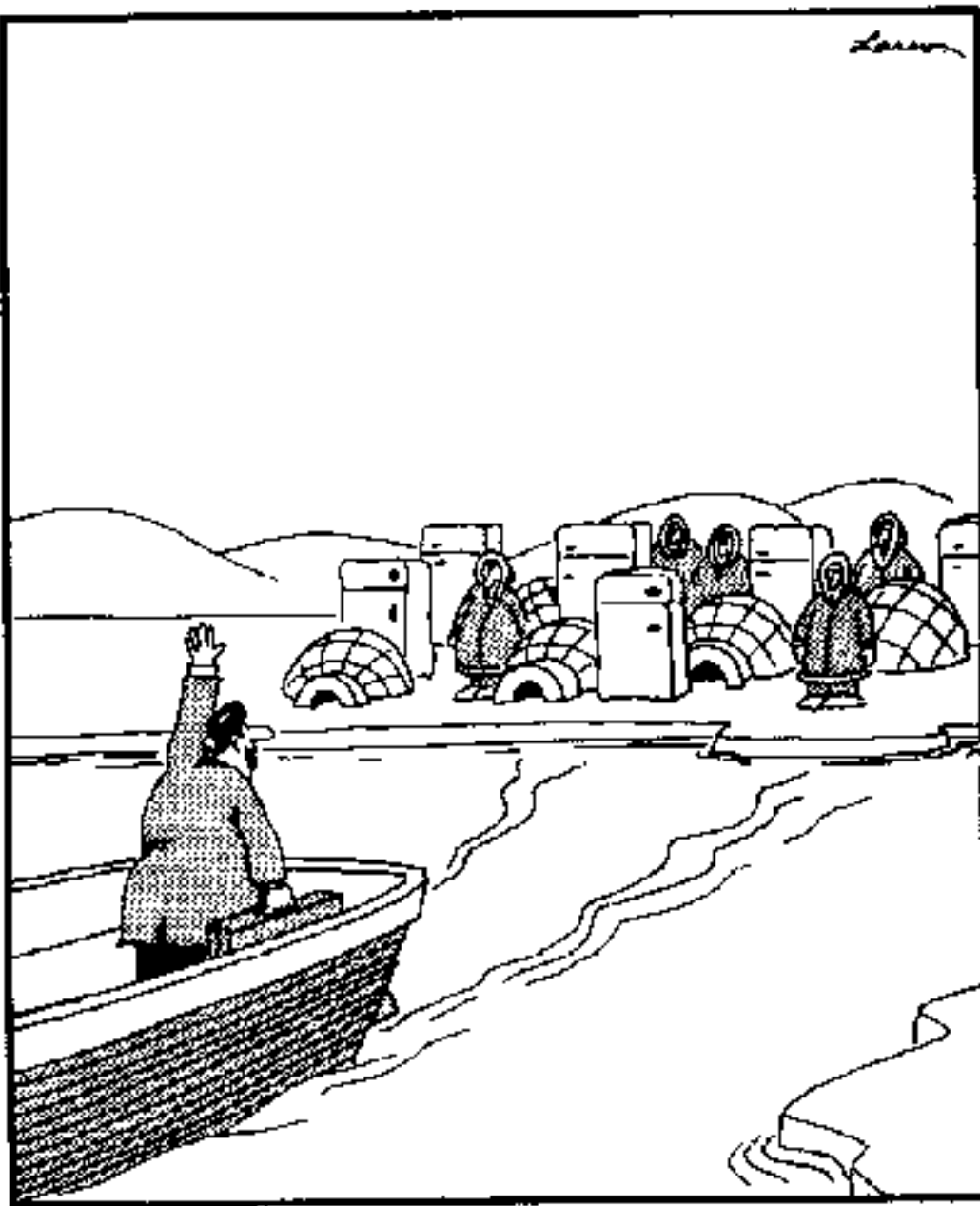
Følelsesmenneske
 Besluttosom
 Lett håndtrykk
 Gestikulerer sjelden
 Organisert
 Egenrådig
 Tålmodig
 Handler bevisst
 Uttrykksfull
 Lytter mer enn snakker
 Liker å ha kontroll
 Fast håndtrykk
 Tenker logisk
 Uorganisert

Primærfarge:

Gul
 Rød
 Blå
 Grønn
 Grønn
 Rød
 Blå
 Rød
 Gul
 Blå
 Rød
 Gul/Rød
 Grønn
 Gul

Lyttetivå:

Selectiv



Ralph Harrison, king of salespersons

Trenger vi virkelig å
kjøpe adferds- og
holdnings-programmer
fra USA?

Eller er vi offer for
systemer som ikke
tåler/likes/klarer og
leve opp til
Arbeidsmiljøloven?



Hvorfor er det så vanskelig?

Golden handcuffs



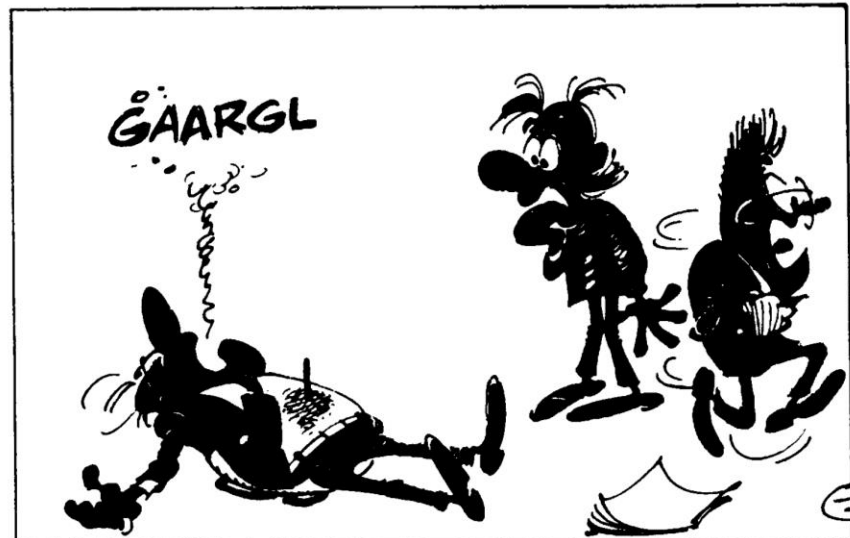
Det er vanskelig å si
i fra når det kan
koste deg den gode
jobben



- Det er ikke lett å stå i mot presset når styrkeforholdet er så ulikt....

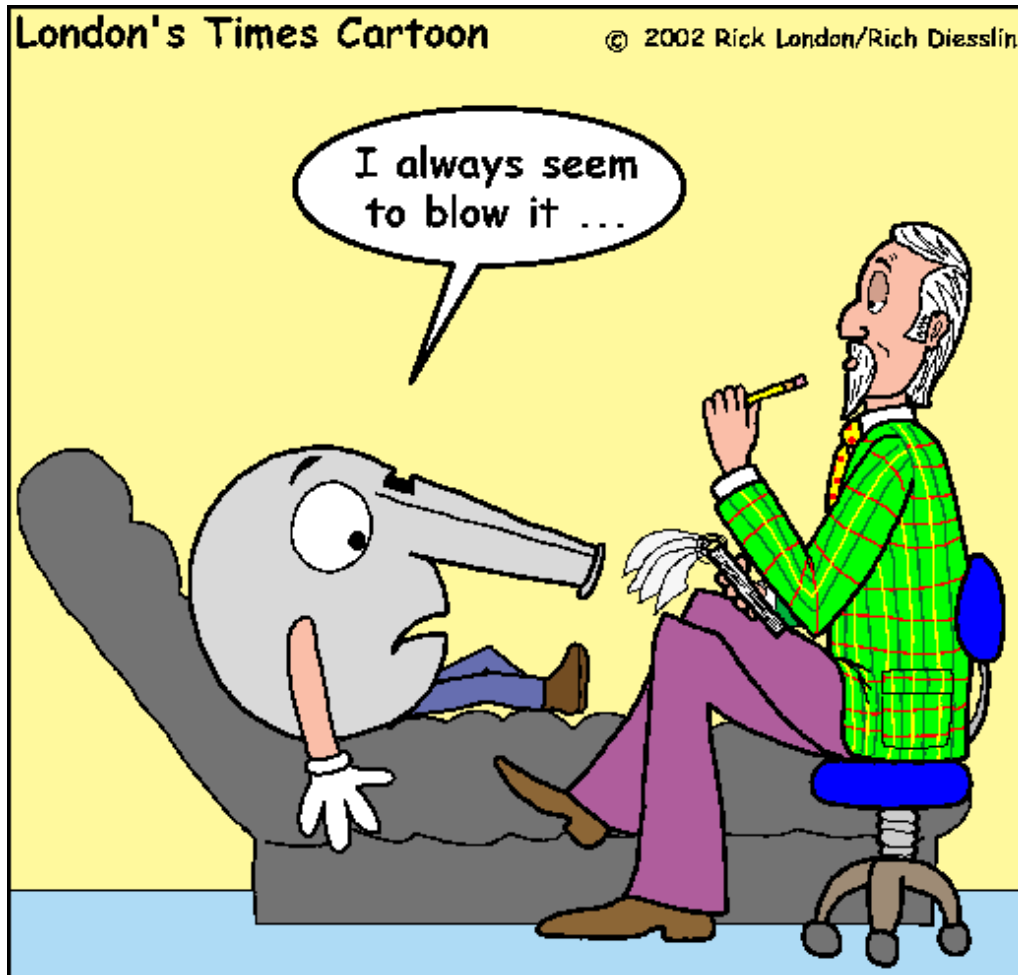
Det kan gå galt hvis kompetansen ikke er god nok

MODERNE FORM...



Det er mange former for press





1. Forslag til tema på neste års konferanse; Fokus på fløyteblåseren.
2. Helse og arbeidsmiljø for arbeidsinnvandrere